Profesionālās izglītības kompetences centrs "Rīgas Valsts tehnikums"

Izglītības programma: Programmēšana

KVALIFIKĀCIJAS DARBS

Slimnīcas datu uzskaites sistēma

Paskaidrojošais raksts <u>49</u> lpp.

Audzēknis:

K. Homičs

Vadītājs:

M. Danne

Normu kontrole:

O. Sabanska

Rīga 2021

ANOTĀCIJA

Kvalifikācijas darba ietvaros tika izstrādāta slimnīcas datu uzskaites sistēma. Darba autors ir Rīgas Valsts tehnikuma audzēknis Kristers Homičs. Darba vadītājs ir Rīgas Valsts tehnikuma skolotājs Māris Danne.

Kvalifikācijas darbā izstrādātā sistēma ir datu uzskaites sistēma, kas sevī iekļauj formas, kurās lietotāji var pārvaldīt visus datus par pacientiem, ārstiem, slimnīcām un notikumiem. Lietotāji var reģistrēt jaunus notikumus un mainīt tiem statusus, kā arī aplūkot visas atskaites par notikumiem. Sistēma tika izstrādāta ar programmēšanas valodu x++ un relāciju datubāzu vadības sistēmu MySQL

Kvalifikācijas darba paskaidrojošais raksts satur sevī ievadu, uzdevuma nostādni, prasību specifikāciju, uzdevuma risināšanas līdzekļu izvēles pamatojumu, programmatūras produkta modelēšanas un projektēšanas aprakstu, datu struktūru aprakstu, lietotāja ceļvedi, nobeigumu un pielikumus.

Kvalifikācijas darba projekta paskaidrojošā raksta apjoms ir 49lpp., kurā ietilpst 47 attēli, 17 tabulas un 1 pielikums

ANNOTATION

Within the framework of the qualification work, a hospital data accounting system was developed. The author of the work is Kristers Homičs, a student of Riga StateTechnical School. The supervisor is Māris Danne, a teacher at the Riga State Technical School.

The system developed in the qualification paper is a data accounting system that includes forms in which users can manage all data about patients, doctors, hospitals and events. Users can register new events and change their status, as well as view all event reports. The system was developed with the programming language x ++ and the relational database management system MySQL

The explanatory article of the qualification work includes an introduction, task statement, requirements specification, justification of choice of task solving means, description of software product modeling and design, description of data structures, user guide, conclusion and appendices.

The scope of the explanatory article for the draft qualification is 49 pages, which includes 47 images, 17 tables and 1 attachments

SATURS

IEVADS		5
1. UZDEV	VUMA NOSTĀDNE	6
2. PRASĪ	BU SPECIFIKĀCIJA	7
2.1.	Ieejas un izejas informācijas apraksts	7
2.1.1. Ie	eejas informācijas apraksts	7
2.1.2. Iz	zejas informācijas apraksts	8
2.2.	Funkcionālās prasības	9
2.3.	Nefunkcionālās prasības	9
3. UZDEV	VUMU RISINĀŠANAS IZVĒLES PAMATOJUMS	11
4. PROG	RAMMATŪRAS PRODUKTA MODELĒŠANA	12
4.1.	Sistēmas struktūras modelis	12
4.1.1. S	istēmas arhitektūra	12
4.1.2. S	istēmas ER modelis	14
4.2.	Funkcionālais sistēmas modelis	16
4.2.1. D	Oatu plūsmu modelis	16
5. DATU	STRUKTŪRU APRAKSTS	21
6. LIETO	OTĀJA CEĻVEDIS	26
6.1.	Sistēmas prasības aparatūrai un programmatūrai	
6.2.	Sistēmas instalācija un palaišana	
6.3.	Programmas apraksts	
6.4.	Testa piemērs	
NOBEIG	UMS	
	ĀCIJAS AVOTI	
	MS	
	iolikums FD diogramma	40

IEVADS

Kvalifikācijas darba mērķis ir izveidot ērtu un ātru slimnīcas datu uzkaites sistēmu.

Veselības aprūpes nozare ir viena no lielākajām un pelnošākajām nozarēm pasaulē, pat īpaši pēdējo gadu laikā. Slimnīcās katru dienu risinās daudz un dažādi notikumi un tas nozīmē, ka ir liela datu plūsma un datu glabāšana, kam ir vajadzīga optimizēta sistēma.

Katrā slimnīcā risinās notikumi, kuri ir jāsaglabā, jo informācija par notikumiem ir svarīga un var tikt izmantota nākotnē. Šāda veida informācija var būt ļoti apjomīga, līdz ar to, ir nepieciešama optimāla datu uzskaites sistēma, kurā var glabāt liela apjoma datus un kurā varēs viegli pārlūkot visus šos datus.

Sistēmā dizains ir vienkārš un saprotams, lai lietotājiem būtu vieglāk rīkoties ar visām sadaļām un datiem. Dizains veidots pēc Microsoft standartiem, kur ir piedomāts pie izkārtojuma un lietotāja ērtībām.

Sistēmā ir iespēja glabāt liela apjoma datus, kā arī redzēt visas atskaites, kuras ir risinājušās slimnīcā. Ir pievienoti filtra un dažādas validācijas, lai ievadītie dati būtu korekti un lai ērtāk varētu strādāt ar liela apjoma datiem.

1. UZDEVUMA NOSTĀDNE

Kvalifikācijas darba uzdevums ir izveidot sistēmu, kurā var glabāt visus datus par ārstiem, pacientiem, notikumiem slimnīcā, kā arī par pašu slimnīcu.

Slimnīcas darbinieks varēs reģistrēt pacientus un notikumus, kuri ir risinājušiem pacientiem. Darbinieks varēs arī notikumiem mainīt statusu un slēdzot notikumu, automātiski pārvietot to uz atskaitēm. Lai reģistrētu notikumu, darbiniekam vajadzēs izvēlēties pacientu, darbības, kuras veiks, ārstus un pārējos notikuma datus. Lai uzsāktu notikumu, darbiniekam vajadzēs nomainīt statusu no 'Tiek apstrādāts' uz 'Procesā' un tad, kad notikums ir paritējis, tad nomaina statusu uz 'Slēgts' un šis notikums pievienosies atskaitēm.

Slimnīcas datu uzskaites sistēmā ir paredzētas 2 lietotāju lomas (*Slimnīcas daribinieks un slimnīcas administrators*).

Kopumā sistēmai ir jāizpilda vairākas funkcionalitātes:

- datu pārvaldi slimnīcas adreses, pacientu, ārstu, zāļu, diagnožu, darbību, notikumu pievienošana, labošana un dzēšana;
- pacientu, ārstu un notikumu apskatīšana, filtrēšana un meklēšana;
- slēgto notikumu uzskaiti;
- datu apstrādi.

2. PRASĪBU SPECIFIKĀCIJA

2.1. Ieejas un izejas informācijas apraksts

2.1.1. Ieejas informācijas apraksts

- Informācija par pacientu, kas sastāv no:
  - o vārds burtu teksts ar izmēru līdz 20 rakstzīmēm;
  - o uzvārds burtu teksts ar izmēru līdz 20 rakstzīmēm;
  - personas kods ciparu un burtu kombinācijas teksts ar izmēru līdz 12 rakstzīmēm;
  - o vecums Microsoft sql datums.
- Informācija par ārstu, kas sastāv no:
  - o vārds burtu teksts ar izmēru līdz 20 rakstzīmēm;
  - o uzvārds burtu teksts ar izmēru līdz 20 rakstzīmēm;
  - o personas kods ciparu un burtu kombinācijas teksts ar izmēru līdz 12 rakstzīmēm.
- Informācija par notikumiem, kas sastāv no:
  - o datums Microsoft sql datums;
  - o laika Microsoft sql laiks;
  - o status Izvēles iespēja starp 3 statusiem.
- Informācija par slimnīcas datiem, kas sastāv no:
  - o valsts nosaukums burtu teksts ar izmēru līdz 40 rakstzīmēm
  - o pilsētas nosaukums burtu teksts ar izmēru līdz 40 rakstzīmēm
  - o ielas nosaukums burtu teksts ar izmēru līdz 40 rakstzīmēm
  - o slimnīcas nosaukums burtu teksts ar izmēru līdz 40 rakstzīmēm
- Informācija par zālēm, kas sastāv no:
  - o nosaukums burtu teksts ar izmēru līdz 40 rakstzīmēm
- Informācija par diagnozēm, kas sastāv no:
  - o nosaukums burtu teksts ar izmēru līdz 40 rakstzīmēm
- Informācija par darbībām, kas sastāv no:
  - o nosaukums burtu teksts ar izmēru līdz 40 rakstzīmēm
- Informācija par kvalifikāciju, kas sastāv no:
  - o nosaukums burtu teksts ar izmēru līdz 40 rakstzīmēm.

2.1.2. Izejas informācijas apraksts

Informācija par slimnīcas apmeklējumiem:

notikumu skaits slimnīcā.

slimnīcas nosaukums;

ārstēto pacientu skaits.

Informācija par pacientu notikumiem:

notikumu daudzums;

operācijas nosaukums;

Informācija par ārstu noslodzi:

o vārds;

uzvārds;

vārds;

uzvārds;

Izejas dati ir no datubāzes izgūtie dati, kā atbilde uz lietotāja pieprasījumu.

	0	datums.
•	Pacien	tu meklēšana:
	0	pacienta ID;
	0	personas kods;
	0	vārds;
	0	uzvārds;
	0	vecums.
•	Notiku	ımu meklēšana:
	0	darbības nosaukums;
	0	pacienta ID;
	0	pacienta personas kods;
	0	pacienta vārds;
	0	pacienta uzvārds;
	0	pacienta vecums;
	0	datums;
	0	laiks;
	0	status.

2.2. Funkcionālās prasības

- Pacienta reģistrācija:
  - obligātie un neobligātie lauki reģistrācijas procesā. Pārbaudes katra lauka pareizumam;
  - meklēšana pēc pacienta uzvārda.
- Ārsta formas iespējas:
  - informācijas rediģēsana;
  - o obligāto un neobligāto lauku aizplde un pārbaudes katra lauka pareizumam;
  - o ārstu dzēšana un pievienošana;
  - o kvalifikāciju piešķiršana un dzēšana.
- Notikumu formas iespējas:
  - o notikumu izveide, dzēšana un rediģēšana;
  - o obligāto un neobligāto lauku aizpilde un pārbaudes katra lauka pareizumam;
  - o notikumu meklēšana(filtrācija) pēc pacienta koda(Pacienta Id);
  - statusa maiņa no 'Tiek apstrādāts' uz 'Progresā' un no 'Progresā' uz statusu 'Slēgts';
  - o slēgtos notikumus automātiski sūtīt uz atskaišu formu.
- Telpas formas iespējas:
  - o obligāto un neobligāto lauku aizpilde un pārbaudes katra lauka pareizumam;
  - o telpas Vip statusa piešķiršana un noņemšana.
- Atskaišu iespējas:
  - o kopsavilkumu izvade par slimnīcu;
  - o meklēšana pēc pašreizējā mēneša.
- Parametru iespējas:
  - o iespēja uzstādīt pacienta kodu un mainīt tos.

pacienta ID parametra izveidošana, mainīšana.

2.3. Nefunkcionālās prasības

- Prasības procesam:
  - o sistēmai jābūt izstrādātai ar Microsoft dynamics 2012 versiju. Sistēmas programmēšana jāveic x++ valodā
  - o formām jābūt ātrai ielādes laikam un tā nedrīkst pārslogot datora procesoru.
- Prasības lietotāja interfeisam:

- o sistēmas saskarnes valodām jābūt latviešu un angļu valodā;
- o katras izvēlnes apakšsadaļām ir jāparādās nolaižamā sarakstā;
- o dizainam jābūt pēc Microsoft standartiem 2012 versijā;
- o kļūdu paziņojumiem jābūt vienotā stilā;
- o lapai jābūt ērti pārskatāmai un lietojamai jebkuram sistēmas izmantotājam.

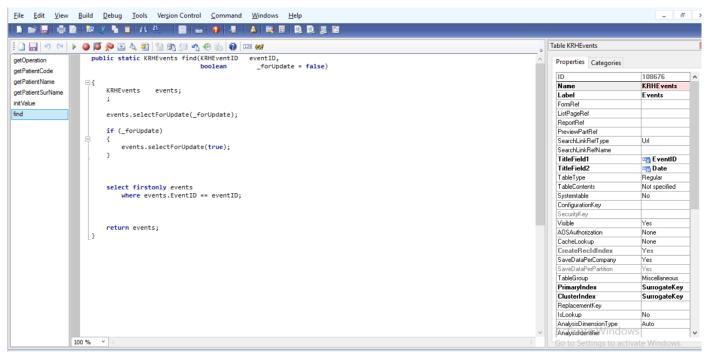
3. UZDEVUMU RISINĀŠANAS IZVĒLES PAMATOJUMS

Kvalifikācijas darba ietvaros tika izmantota viena valoda. Tā ir objektu orientēta valoda – x++. Šo programmēšanas valodu izvēlējos, jo tā ir standarta valoda vidē, kurā vēlējos veidot sistēmu. Tā ir objektu orientētā valoda, kura ir līdzīga c# valodai. Izmantota tika Microsoft dynamics AX 2012 versija, kura ir domāta sistēmu izstrādei.

Visa funkcionalitāte un lietotāja saskarne tika veidota ar X++ valodu. Šo valodu izvēlējos, jo tā arī iebūvētā Microsoft dynamics AX valoda un tā ir vienīgā valoda, kuru atbalsta šī vide. Izmantota tika šīs valodas pēdējā versija. Kvalifikācijas darbā šī valoda veic visas funkcionalitātes un lietotāja saskarni.

Priekš darbībām ar datubāzi tika izvēlēts Microsoft sql server, kurš tiek standartā izmantots šajā vidē. Šo datubāzi izvēlējos, jo šajā datubāzē ir viegli un ātri ievietot datus, jo tā ir standarta iebūvētā datubāze. Izstrādē tika izmantota SQL2012 versija.

Darbībām ar iepriekšminēto programmēšanas valodu neizbēgama nepieciešamība ir pēc specifiska programmēšanas valodu koda rediģētaja. Es koda rakstīšanai izmantoju Microsoft dynamics AX integrēto izstrādes vidi MorphX (skat. 3.1. att.). Šo izstrādes vidi izmantoju, jo tā ir vienīgā vide, kuru atbalsta Microsoft dynamics AX.

3.1.att. MorphX izstrādes vide

4. PROGRAMMATŪRAS PRODUKTA MODELĒŠANA UN PROJEKTĒŠANA

4.1. Sistēmas struktūras modelis

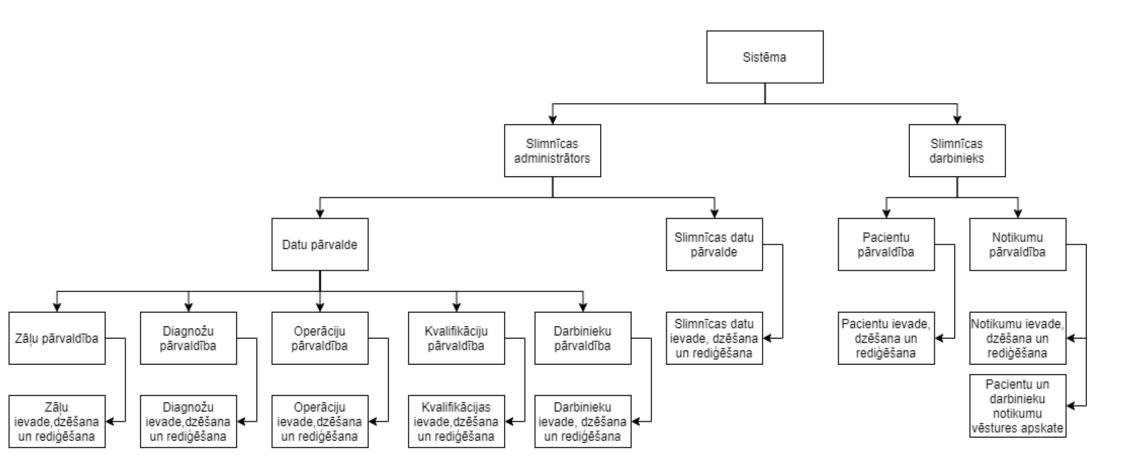
4.1.1. Sistēmas arhitektūra

Slimnīcas datu uzskaites sistēma sastāvēs no 2 daļām(skat. 4.1. att.).

- 1. Darbinieka daļa
- 2. Administratora daļa

Darbinieka daļā ir visas funkcijas, kuras ir saistītas ar pacientiem. Darbinieki spēs reģistrēt jaunus pacientus un mainīt datus, vai arī izdzēst tos. Darbiniekam būs iespēja reģistrēt jaunu notikumu, mainīt to un dzēst to, kā arī ir iespēja aplūkot slimnīcas notikumu vēsturi. Darbiniekam būs iespēja pārvaldīt notikumu norisi — reģistrēt, atvērt un aizvērt notikumu. Darbinieks pacientu atskaitē redzēs tikai tos pacientus, kuriem ir noticis(slēgts) kāds notikums slimnīcā. Darbiniekam arī būs iespēja aplūkot vēsturi, cik pacienti ir bijuši slimnīcā un cik pacientus ir ārstējis katrs arsts.

Administratoru daļā ir saistīta ar visām sistēmas administratora darbībām. Sistēmas administratoram būs pieeja visiem pamatu datiem, ar kuriem strādās darbinieks. Administratoram būs iespēja pievienot, dzēst un rediģēt zāļu, diagnožu, operāciju, kvalifikāciju un darbinieku datus, kā arī administratoram būs iespēja pievienot jaunas slimnīcas un adreses tām, kuras varēs arī izdzēst un rediģēt.

4.1. att. Sistēmas arhitektūra

4.1.2. Sistēmas ER modelis

Datu bāzes projektēšanā datu kopu un saišu starp tām attēlošanai tika lietota realitāšusaišu diagramma, kas sastāv no divu veidu objektiem — entītēm (loģiskais objekts) un relācijām (attiecības).

Datu bāzes ER modelis, kas ir dots 1.pielikumā, sastāv no sekojošām entītijām:

- "Valsts" apraksta valstis sistēmā. Tās atribūtu kopums sevī ietver valsts kodu un valsts nosaukumu.
- "Pilsēta" apraksta pilsētas sistēmā. Tās atribūtu kopums sevī ietver pilsētas kodu un pilsētas nosaukumu.
- "Slimnīca" apraksta slimnīcas sistēmā. Tās atribūtu kopums sevī ietver mājas numurs, slimnīcas nosaukumu un ielas nosaukumu.
- "Nodaļa" apraksta nodaļas sistēmā. Tās atribūtu kopums sevī ietver nodaļas nosaukumu.
- "Notikumi" apraksta notikumus sistēmā. Tās atribūtu kopums sevī ietver datumau un laiku
- "Darbība" apraksta darbības sistēmā. Tās atribūtu kopums sevī ietver darbības nosaukumu.
- "Diagnoze" apraksta diagnozes sistēmā. Tās atribūtu kopums sevī ietver diagnozes kodu un diagnozes nosaukumu.
- "Zāles" apraksta zāles sistēmā. Tās atribūtu kopums sevī ietver zāles kodu un zāļu nosaukumu.
- "Pacienti" apraksta pacientus sistēmā. Tās atribūtu kopums sevī ietver personas kodu, vārdu, uzvārdu un vecumu
- "Ārsti" apraksta ārstus sistēmā. Tās atribūtu kopums sevī ietver personas kodu, vārdu un uzvārdu.
- "Kvalifikācija" apraksta kvalifikācijas sistēmā. Tās atribūtu kopums sevī ietver Kvalifikācijas kodu un kvalfiikācijas nosaukumu.

Datu bāzes relācijas parāda kā savstarpēji ir savienotas divas vai vairākas entītijas:

- Starp valstīm un pilsētām attiecības ir viens pret daudziem, jo vienā valstī var būt vairākas pilsētas, bet viena pilsēta var būt tikai vienā valstī;
- Starp pilsētām un slimnīcām attiecības ir viens pret daudziem, jo vienā pilsētā var būt vairākas slimnīcas, bet viena slimnīca var atrasties tikai vienā pilsētā;
- Starp slimnīcām un nodaļām attiecības ir viens pret daudziem, jo vienai slimnīcai var būt vairākas nodaļas, bet vienai nodaļai var būt tikai viena slimnīca;

- Starp nodaļām un notikumiem attiecības ir daudzi pret daudziem, jo vienā nodaļā var būt vairāki notikumi, bet vairāki notikumi var būt vienā nodaļā;
- Starp notikumiem un diagnozēm attiecības ir daudzi pret daudziem, jo vienā notikumā var būt vairākas diagnozes, bet viena diagnoze var būt vairākos notikumos;
- Starp notikumiem un zālēm attiecības ir daudzi pret daudziem, jo vienā notikumā var būt pielietotas vairākas zāles, bet vienas zāles var būt pielietotas vairākos notikumos;
- Starp notikumiem un ārstiem attiecības ir daudzi pret daudziem, jo vienā notikumā var piedalīties vairāki ārsti, bet viens ārsts var piedalīties vairākos notikumos;
- Starp ārstiem un kvalifikāciju attiecības ir daudzi pret daudziem, jo vienam ārstam var būt vairākas kvalifikācijas, bet viena kvalifikācija var būt vairākiem ārstiem;
- Starp darbībām un notikumiem attiecības ir viens pret daudziem, jo viena darbība var būt pielietota vairākos notikumos, bet vienam notikumam var būt tikai viena darbība;

4.2. Funkcionālais sistēmas modelis

4.2.1. Datu plūsmu modelis

1. Notikumu reģistrācija

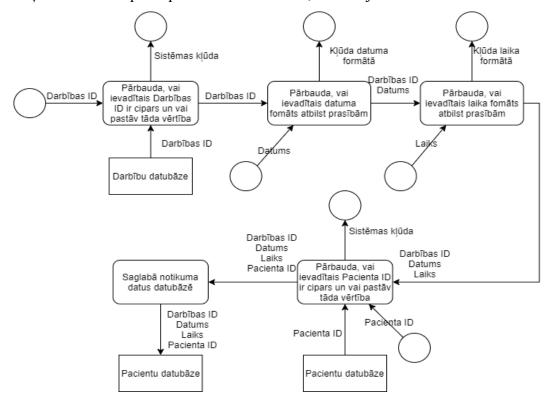
Svarīgākā sadaļa visā sistēmā. Ir svarīgi saglabāt visus notikumus, kuri ir risinājušies slimnīcā. Notikumu reģistrācija strādā sekojoši(skat. 4.2. att.)

Pārbaudam, vai izvēlētais darbības id ir cipars un vai ievadītā vērtība pastāv darbību datubāzē. Ja darbinieks ievada burtu, vai arī ievada vērtību, kura nepastāv darbību datubāzē, tad izvadīs sistēmas klūdu.

Tiek pārbaudīts, vai datuma formāts atbilst sistēmas prasībām un ja tas neatbilst, tad paziņos, ka ir kļūda datuma formātā. Ja datums tiks ievadīts korekti, tad tiks parbaudīts laiks, vai tas atbilst sistēmas prasībām un ja tas neatbilst, tad tiks paziņots, ka ir kļūda laika formātā.

Pārbaudam, vai izvēlētais pacienta id ir cipars un vai ievadītā vērtība pastāv pacientu datubāzē. Ja darbinieks ievada burtu, vai arī ievada vērtību, kura nepastāv pacientu datubāzē, tad izvadīs sistēmas kļūdu. Ja visas pārbaudes norit korekti, tad datus par notikumu ievietos notikumu datubāzē.

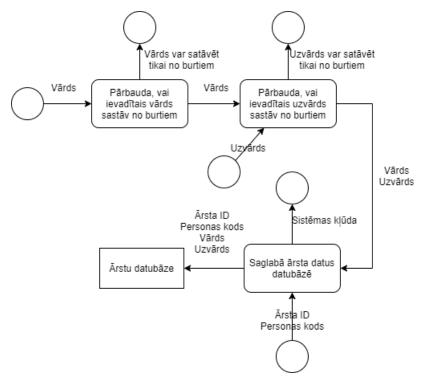
Rediģēšana visās tabulās strādā vienādi — izvēlies ierakstu un rediģē tajā informāciju. Šajā brīdī ir visas tās pašas pārbaudes uz laukiem, kuras bija uz ieraksta izveidošanu.

4.2. att. Notikumu reģistrācijas datu plūsmu diagramma

2. Ārstu reģistrācija

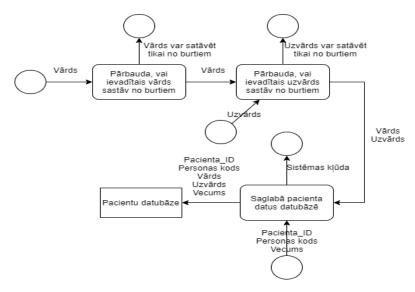
Reģistrējot jaunu ārstu, darbinieks ievada visu informāciju par ārstu. Tad tiek pārbaudīts, vai ārsta vārdā un uzvārdā nav ievietoti cipari. Ja šajos laukos būs ievadīti cipari, tad sistēma paziņos, ka šajos laukos drīkst būt tikai burti. Ja šīs divas pārbaudes ir noritējušas veiksmīgi, tad visu ārsta informāciju ievietos datubāzē. Ārstu reģistrācija strādā sekojoši (skat. 4.3. att.)

4.3. att. Notikumu reģistrācijas datu plūsmu diagramma

3. Pacientu reģistrācija

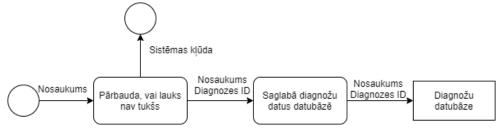
Reģistrējot jaunu pacientu, darbinieks ievada visu informāciju par pacientu. Tad tiek pārbaudīts, vai pacienta vārdā un uzvārdā nav ievietoti cipari. Ja šajos laukos būs ievadīti cipari, tad sistēma paziņos, ka šajos laukos drīkst būt tikai burti. Ja šīs divas pārbaudes ir noritējušas veiksmīgi, tad visu pacienta informāciju ievietos datubāzē. Pacientu reģistrācija strādā sekojoši (skat. 4.4. att.)

4.4. att. Pacientu reģistrācijas datu plūsmu diagramma

4. Diagnožu reģistrēšana

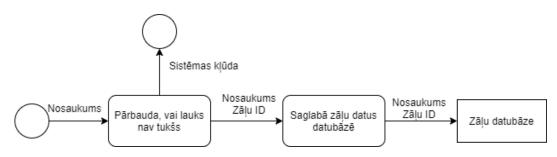
Pārbauda, vai ir ievadīts nosaukums diagnozei. Ja nekas nebūs ievadīts nosaukuma laukā, tad sistēma paziņos par kļūdu. Ja nosaukums būs aizpildīts, tad sistēma automātiski piešķirs unikālo identifikātoru Diagnozes ID un saglabās diagnozes datus diagnožu datubāzē. Diagnožu reģistrācija strādā sekojoši (skat. 4.5. att.)

4.5. att. Pacientu reģistrācijas datu plūsmu diagramma

5. Zāļu reģistrēšana

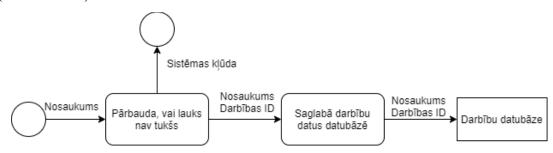
Pārbauda, vai ir ievadīts nosaukums zālēm. Ja nekas nebūs ievadīts nosaukuma laukā, tad sistēma paziņos par kļūdu. Ja nosaukums būs aizpildīts, tad sistēma automātiski piešķirs unikālo identifikātoru Zāļu ID un saglabās zāļu datus zāļu datubāzē. Zāļu reģistrācija strādā sekojoši (skat. 4.6. att.)

4.6. att. Zāļu reģistrācijas datu plūsmu diagramma

6. Darbību reģistrācija

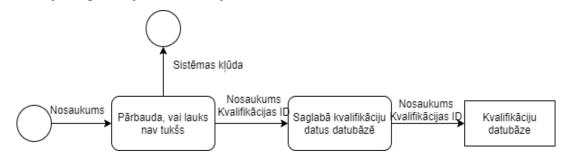
Pārbauda, vai ir ievadīts nosaukums darbībai. Ja nekas nebūs ievadīts nosaukuma laukā, tad sistēma paziņos par kļūdu. Ja nosaukums būs aizpildīts, tad sistēma automātiski piešķirs unikālo identifikātoru Darbības ID un saglabās darbības datus darbību datubāzē. Darbību reģistrācija strādā sekojoši (skat. 4.7. att.)

4.7. att. Zāļu reģistrācijas datu plūsmu diagramma

7. Kvalifikāciju reģistrācija

Pārbauda, vai ir ievadīts nosaukums kvalifikācijai. Ja nekas nebūs ievadīts nosaukuma laukā, tad sistēma paziņos par kļūdu. Ja nosaukums būs aizpildīts, tad sistēma automātiski piešķirs unikālo identifikātoru Kvalifikācijas ID un saglabās kvalifikācijas datus kvalifikāciju datubāzē. Kvalifikācijas reģistrācija strādā sekojoši (skat. 4.8. att.)

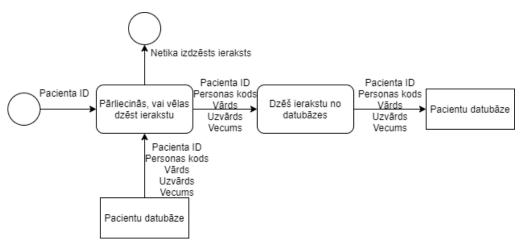

4.8. att. Zāļu reģistrācijas datu plūsmu diagramma

8. Pacientu dzēšana

Lietotajs izvēlās ierakstu un nospiež dzēšanas pogu. Lietotājam tiks piedāvāta izvēlne, vai tiešām vēlas dzēst ierakstu. Ja lietotājs nevēlas dzēst, tad paziņos, ka netika izdzēsts ieraksts. Ja lietotājs dzēsīs ierakstu, tad visus ieraksta laukus izdzēsīs no pacientu datubāzes. Pacientu dzēšana strādā sekojoši (skat. 4.9. att.)

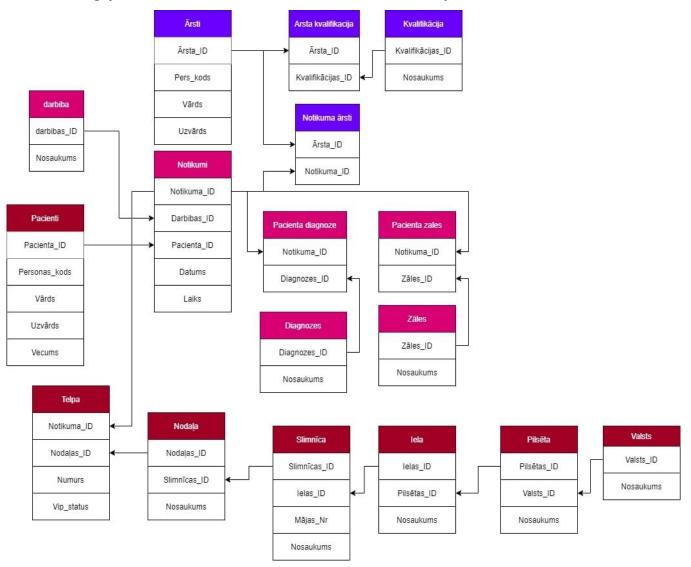
Dzēšana visās tabulās strādā vienādi – izvēlies ierakstu un dzēs informāciju.

4.9. att. Pacientu dzēšanas datu plūsmu diagramma

5. DATU STRUKTŪRU APRAKSTS

Datubāzē sastāv no 17 tabulām, kas satur informāciju par pacientiem, slimnīcām, notikumiem, ārstiem, Notikumi ir galvenais sistēmas objekts, kas savienojas ar vairākām tabulām. Datubāzes projektēšanas procesā, lai tabulas atbilstu realizējamiem uzdevumiem un tiktu novērsta datu dublēšanās, tiek veikta to vienkāršošana un optimizēšana jeb normalizācija. 2.pielikumā dotājā attēlā ir parādīta datu bāzes struktūra, kas demonstrē datu kolonu izvietojumu pa tabulām, kā arī tabulu savstarpējo saistību: Zemāk tiek attēlota datubāzes datu relācijas shēma (skat. 5.1. att.).

5.1. att. Datu relāciju shēma

Tabulā "Valsts" glabājas informācija par valstīm.

5.1. tabula

Tabulas **"Valsts"** struktūra

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes
1	Valsts_ID	Integer	32	Primārā atslēga
2	Nosaukums	String	40	Valsts nosaukums

Tabulā "Pilsēta" glabājas informācija par pilsētām.

5.2. tabula

Tabulas "Pilsēta" struktūra

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes
1	Pilsētas_ID	Integer	32	Primārā atslēga
2	Valsts_ID	Integer	32	Valsts identifikators
3	Nosaukums	String	40	Pilsētas nosaukums

Tabulā "Iela" glabājas informācija par ielām.

5.3. tabula

Tabulas "Iela" struktūra

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes
1	Ielas_ID	Integer	32	Primārā atslēga
2	Pilsētas_ID	Integer	32	Pilsētas identifikators
3	Nosaukums	String	40	Ielas nosaukums

Tabulā "Slimnīca" glabājas informācija par slimnīcām.

5.4. tabula

Tabulas "Slimnīca" struktūra

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes
1	Slimnīcas_ID	Integer	32	Primārā atslēga
2	Ielas_ID	Integer	32	Ielas identifikators
3	Mājas_Nr	String	10	Mājas numurs
4	Nosaukums	String	40	Slimnīcas nosaukums

5.5. tabula

Tabulas "Nodaļa" struktūra

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes
1	Nodaļas_ID	Integer	32	Primārā atslēga
2	Slimnīcas_ID	Integer	32	Slimnīcas identifikators
3	Nosaukums	String	40	Nodaļas nosaukums

Tabulā "**Telpa**" ir starptabula, kas realize saiti daudzi pret daudziem, savienojot tabulas: "Notikumi" un "Nodaļas", jo viens notikums var risinaties vairākās telpās.

5.6. tabula

Tabulas "Telpa" struktūra

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes
1	Notikuma_ID	Integer	32	Notikuma identifikators
2	Nodaļas_ID	Integer	32	Pilsētas identifikators
3	Numurs	String	40	Telpas numurs
4	Vip_status	Enum	3	Telpas Vip status

Tabulā "Pacienti" glabājas informācija par pacientiem.

5.7. tabula

Tabulas "Pacienti" struktūra

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes
1	Pacienta_ID	String	13	Primārā atslēga
2	Personas_kods	String	12	Pacienta personas kods
3	Vārds	String	20	Pacienta vārds
4	Uzvārds	String	20	Pacienta uzvārds
5	Vecums	Date	-	Pacienta dzimšanas datums

Tabulā "**Notikumi**" glabājas informācija par notikumiem, kuri ir notikuši, procesā, vai arī risināsies. Darbinieks var mainīt notikuma statusu, uzsākot to, vai arī slēdzot notikumu.

Tabulas "Notikumi" struktūra

5.8. tabula

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes
1	Notikuma_ID	Integer	32	Primārā atslēga
2	Darbības_ID	Integer	32	Darbības identifikators
3	Pacienta_ID	String	13	Pacienta Identifikators
4	Datums	Date	-	Notikuma norises datums

	1			
5	Laiks	Time	-	Notikuma norises laiks

Tabulā "Darbības" glabājas informācija par Darbībām, kuras var pielietot notikuma gaitā.

Tabulas "Darbības" struktūra

5.9. tabula

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes
1	Darbības_ID	Integer	32	Primārā atslēga
2	Nosaukums	String	40	Darbības nosaukums

Tabulā "**Notikuma ārsti**" ir starptabula, kas realizē saiti daudzi pret daudziem, savienojot tabulas: "Notikumi" un "Ārsti", jo vienam notikumam var būt piesaistīti vairāki ārsti.

Tabulas "Notikuma ārsti" struktūra

5.10. tabula

Nr.	Nosaukums	Tips	Piezīmes			
1	Ārsta_ID	Integer 32		Ārsta identifikators		
2	Notikuma_ID	Integer	32	Notikuma identifikators		

Tabulā "Ārsti" glabājas informācija par ārstiem.

5.11. tabula

Tabulas "Ārsti" struktūra

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes			
1	Ārsta_ID	Integer	32	Primārā atslēga			
2	Personas_kods	String	12	Ārsta personas kods			
3	Vārds	String	20	Ārsta vārds			
4	Uzvārds	String	20	Ārsta uzvārds			

Tabulā "Ārsta kvalifikācija" ir starptabula, kas realizē saiti daudzi pret daudziem, savienojot tabulas: "Ārsti" un "Kvalifikācija", jo vienam ārstam var būt vairākas kvalifikācijas.

Tabulas "Ārsta kvalifikācija" struktūra

5.12. tabula

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes		
1	Ārsta_ID	Integer 32		Ārsta identifikators		
2	Kvalifikācijas_ID	Integer	32	Kvalifikācijas identifikators		

Tabulā "Kvalifikācija" glabājas informācija par kvalifikācijām.

Tabulas "Kvalifikācija" struktūra

Nr.	Nosaukums	Nosaukums Tips Garums		Piezīmes		
1	Kvalifikācijas_ID	Integer	32	Primārā atslēga		
2	Nosaukums	String	40	Kvalifikācijas nosaukums		

Tabulā "**Pacienta diagnoze**" ir starptabula, kas realizē saiti daudzi pret daudziem, savienojot tabulas: "Notikumi" un "Diagnozes", jo vienam notikumam var būt piešķirtas vairākas diagnoses.

Tabulas "Pacienta diagnoze" struktūra

5.14. tabula

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes		
1	Notikuma_ID	Integer 32		Notikuma identifikators		
2	Diagnozes_ID	Integer	32	Diagnozes identifikators		

Tabulā "**Diagnozes**" glabājas informācija par diagnozēm, kuras var piešķirt pacientam notikuma laikā.

5.15. tabula

Tabulas "Diagnozes" struktūra

Nr.	Nosaukums	Tips Garums		Piezīmes		
1	Diagnozes_ID	Integer 32		Primārā atslēga		
2	Nosaukums	String 40		Diagnozes nosaukums		

Tabulā "**Pacienta zāles**" ir starptabula, kas realizē saiti daudzi pret daudziem, savienojot tabulas: "Notikumi" un "Zāles", jo vienam notikumam var būt pielietotas vairākas zāles.

Tabulas "Pacienta zāles" struktūra

5.16. tabula

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes		
1	Notikuma_ID	Integer 32		Notikuma identifikators		
2	Zāles_ID	Integer	32	Zāļu identifikators		

Tabulā "Zāles" glabājas informācija par zālēm, kuras var izmantot pacients notikuma laikā.

5.17. tabula

Tabulas "Zāles" struktūra

Nr.	Nosaukums	Tips	Garums	Piezīmes		
1	Zāles_ID	Integer	32	Primārā atslēga		
2	Nosaukums	String	40	Zāļu nosaukums		

6. LIETOTĀJA CEĻVEDIS

6.1. Sistēmas prasības aparatūrai un programmatūrai

Lai sāktu veiksmīgu darbu pie sistēmas, ir nepieciešama tikai viena lieta - VPN savienojums ar serveri, kurā ir uzstādīta sistēmu;

Lietotājiem tiek piešķirtas pieejas tiesības pie servera, kurā ir uzstādīta sistēma gatava darbam. Šajā gadījumā prorgammatūra ir uz servera, pie kura vienlaicīgi var pieslēgties neierobežots daudzums lietotāju. Šī sistēmas atrašanās uz servera ir unikāla ar to, ka tai var pieslēgties no jebkuras operētājsistēmas, jo viss kas ir nepieciešams ir interneta pieslēgums un piekļuve serverim.

Lietotāja pusē viss kas ir vajadzīgs ir dators, kam ir tiesības pieslēgties pie servera. Datoram nav vajadzīgas nekādas specifiskas prasības, lai piekļūtu pie sistēmas, jo viss notiek caur serveri. Labākai lietošanas pieredzei ir ieteicams internets ar ātru un stabilu savienojumu, lai netiktu pārtraukts savienojums ar serveri un lai nebūtu nekādas aizkaves.

Servera pusē ir nepieciešams samērā jaudīgs dators, kas būtu spējīgs pārstrādāt daudz informācijas mazā laika periodā.

Lai programmatūra strādātu ir noteiktās minimālās prasības attiecībā uz servera. Zemāk ir aplūkojuma tabula, kas detalizēti parāda, kādas minimālās prasības tiek izvirzītas optimālai sistēmas darbībai un tās lietošanai no lietotāja puses. (skat. 6.1.1. tabulu).

6.1.1 tabula

Minimālās prasības Microsoft dynamics AX 2012 programmatūrai

Procesors	Intel Pentium/Celeron vai Pentium III Xeon vai augstāķu procesoru.
	leteicams procesora ātrums 1.1 GHz vai ātrāks, 2 kodolu
Atmiņa	8 GB RAM
Cietais disks	1,5 GB
Tīkls	100 Mbps
Diskdzinis	DVD(Ja instalē no DVD diska)
Monitors	1024×780 vai lielāku izšķirtspēju
Citas ierīces	Klaviatūra, Pele

6.1.2.

Lietotājam ir nepieciešama tastatūra un pele vai skārienjūtīgais paliktnis, lai spētu ievadīt un apstrādāt informāciju sistēmā.

Lai sistēma strādātu, lai to varētu palaist un uzturēt, ir nepieciešams serveris ar uzstādītu programmatūru. Veiksmīgai sistēmas darbībai nepieciešamas sekojošas uz servera uzstādītās programmas:

- Microsoft dynamics AX 2012 versija:
  - šī programmatūra nodrošina sistēmas palaišanu. Bez šīs prorgammatūras nav iespējams atvērt sistēmu.
- Microsoft sql servera SQL2012 versija:
  - o datubāzu vadībai ir nepieciešama Microsoft sql servera SQL2012 versija. Šī versija ir ieteicama, jo tā tika izmantota šīs sistēmas izstrādē. Vecākas versijas nav ieteicamas sakarā ar to, ka tajās var nebūt nepieciešamās funkcijas.

Bieži vien rodas vajadzība pēc darba atvieglināšanas ar sistēmu. Tāpēc stipri ieteicams ir lietot programmu, kuru izstrādes vai uzturēšanas procesu paātrina un uzlabo. Ērtības labad ir ieteicams uzstādīt MorphX programmatūru.

Manuprāt, vislabākais teksta rediģētājs kāds pieejams šajā sistēmas izstrādes vidē ir MorphX. Vizuāli glīts, viegli saprotoš un pēc vajadzības pielāgojums. Šis teksta redaktors ir tieši piemērots šai programmēšanas videi.

Protams, ar programmu uzstādīšanu viss vēl nebeidzas. Ir nepieciešama fiziska vieta uz kuras darbināt sistēmu un to uzturēt. Manuprāt, mūsdienās visdrošāk ir izmantot Microsoft serverus, jo Microsoft serveri ir stabili un plaši izplatīti. Zemāk attēlotajā tabulā ir parādītas minimālās prasības serverim, kas ir visai primitīvas un sistēmas apjomam augot, noteikti strauji augtu (skat. 6.1.2. tabulu).

6.1.2 Tabula

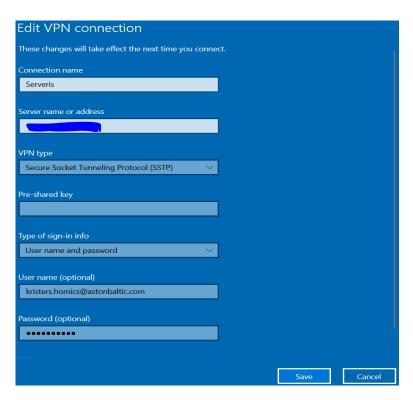
Procesors	AMD64 vai 1.4GHz EMT64 Procesors
Atmiņa	512 MB RAM
Cietais disks	32GB
Tīkls	Gigabit (10/100/1000baseT) Ethernet adapteris,
Diskdzinis	DVD(Ja instalē no DVD diska)
Monitors	1024×780 vai lielāku izšķirtspēju
Citas ierīces	Klaviatūra Pele

Minimālās prasības Microsoft server 2016 serverim

6.2. Sistēmas instalācija un palaišana

Sistēmai ir divi veidi kā to var palaist. Pirmais veids ir uzinstalēt Microsoft dynamics AX 2012 un no Github exportēt visu kodu uz šo programmu, bet šī programma ir maksas, līdz ar to, sistēma atrodas uz uzņēmuma servera. Otrais veids - Takā serveris jau ir nodrošināts uz uzņēmuma servera, uz kura atrodas sistēma, viss kas ir vajadzīgs ir savienojuma pieeja, kuru izsniedz klientam. Sistēma atrodas uz darba servera, līdz ar to nevaru sniegt savienoju pieeju.

Nepieciešams izveidot VPN savienojumu ar serveri, kurā atrodas sistēma(skat. 6.2.1. att.).

6.2.1. att. VPN savienojums ar serveri

Saņemot pieeju un izveidojot savienojumu, tiks izveidots savienojums ar serveri. Uz servera, šī sistēma ir uzstādīta un gatava darbam, līdz ar to, nav nepieciešams uzinstalēt programmatūras.

6.3. Programmas apraksts

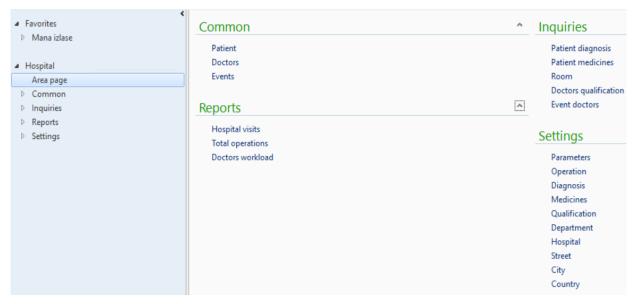
Kad lietotājs ieiet sistēmā, viņš redz galveno izvēlnes līmeni(skat. 6.3.1. att.).. Šajā līmenī atrodas visas formas, kurās var strādāt un aplūkot datusŠajā izvēlnes līmenī ir 4 apakšsadaļas.

Pirmajā apakšadaļā "Parasts" (Common) ir galvenās formas, kuras visbiežāk tiks izmantotas.

Otrajā apakšsadaļā "Atskaites"(Reports) ir atskaišu formas par slimnīcu apmeklējumiem, ārstu noslodzi slimnīcā un pacientu detalizēta atskaite par visiem notikumiem, kuri ir risinājušies ar viņu.

Trešajā apakšsadaļā "Pieprasījumi"(Inquiries) ir formas, kurās var piešķirt papildus datus pie notikumiem un ārstiem.

Ceturtajā apakšsadaļā "Uzstādījumi" atrodas formas, kurās var iepriekš definēt datus, kurus izmanto sistēmas galvenajos procesos un datu plūsmās. Šo sadaļu ir jāaizpilda pirmā, jo tie ir pamatdati visai sistēmai.

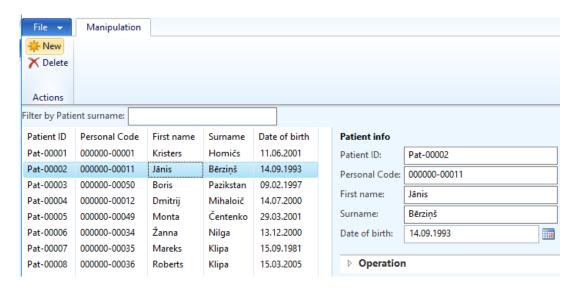

6.3.1 att. Sistēmas izvēlne

Pacienta forma

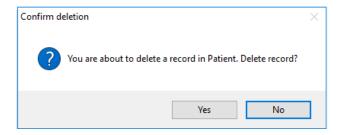
Šī forma atrodas pirmajā apakšsadaļā "Common". Nospiežot uz šīs formas, lietotājam atverās forma ar pacientu datiem (skat. 6.3.2. att.), Šajā formā ir visi reģistrētie pacienti sistēmā. Lietotājs var pievienot, rediģēt un dzēst pacientus.

Par katru pacientu ir sekojošā informācija: Pacienta ID, Personas kods, Vārds, Uzvārds, Vecums. Šajā formā arī ir iespējams aplūkot katra pacienta detalizētu informāciju par visiem notikumiem, kas ir risinājušies tiem. Šajā formā ir iespējams filtrēt ierakstus pēc Pacienta uzvārda.

6.3.2 att. Pacienta forma

Lai izveidotu jaunu ierakstu, ir jānospiež poga "New" un jāievada visa informācija par pacientu. Ja visas lauku prasības tiks ievērotas, tad šis ieraksts tiks ievietots datubāzē, bet lai dzēstu ierakstu, ir jāizvēlās konkrētā rinda un jānospiež poga "Delete". Lai pārliecinātos, ka lietotājs tiešām vēlas dzēst, lietotājām parādīsies dialoga logs, kurā vajag apstiprināt dzēšanu(skat. 6.3.3. att.). Šāda dzēšana un pievienošana ir identiska visās formās.

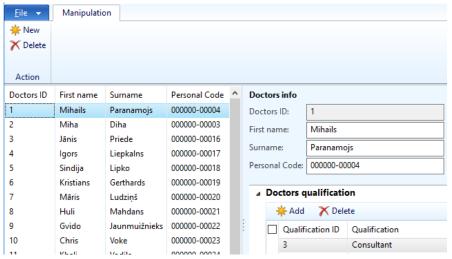
6.3.3. att. Pacienta forma

Ārstu forma

Šī forma atrodas pirmajā apakšsadaļā "Common". Nospiežot uz šīs formas, lietotājam atverās forma ar ārstu datiem (skat. 6.3.4. att.), Šajā formā ir visi reģistrētie ārsti sistēmā. Lietotājs var pievienot, rediģēt un dzēst ārstus.

Par katru ārstu ir sekojošā informācija: Ārstu ID, Personas kods, Vārds un Uzvārds. Šajā formā arī ir iespējams piešķirt ārstiem kvalifikācijas, nepārslēdzoties uz kvalifikāciju piešķiršanas formu.

Šajā formā ir papildus sadaļa "Doctors qualification", zem ārstu informācijas. Šajā sadaļā ir iespējams pievienot kvalifikācijas izvēlētajam ārstam, nepārslēdzoties uz kvalifikāciju formu. Šī sadaļa sastāv no: Kvalifikācijas ID, kvalifikācijas nosaukums.

6.3.3. att. Ārstu forma

Notikumu forma

Šī ir galvenā forma visā sistēmā. Šajā formā tiek attēloti visi notikumi kuri būs, notiek vai arī ir jau noslēgušies. Lietotājs var mainīt notikumu statusus, kā arī slēgt tos. Ja notikums vēl tikai būs, tad tas ieraksts būs zilā krāsa. Ja notikums ir orandžā krāsa, tad notikums ir progresā un ja ieraksts ir pelēkā krāsā, tad notikums ir slēgts un padots tālāk uz atskaiti.

Par katru aizpildāmo notikumu ir sekojošā informācija: Notikuma ID, darbības ID, pacienta ID, datums, laiks, notikuma status, pacienta vārds un pacienta uzvārds. Šai formai ir arī lauki, kas detalizētāk atrāda informāciju par notikumiem un pacientiem ar sekojošajiem laukiem: darbības nosaukums, pacianta personas kods, pacienta vārds, pacienta uzvārds. Šajā formā ir iespējams filtrēt ierakstus pēc Pacienta ID.

<u>F</u> ile ▼	Mani	pulatio	n Info								
	Open	Close									
X Delete											
Actions	Ope	Clos									
Filter by Pat	tient ID:										
Event ID	Operation	n ID	Patient ID	Date	Time	Event status	Surname	Name	^	Event info	
1	17		Pat-00002	04.08.1997	13:01:57	Closed	Bērziņš	Jānis		Event ID:	3
2	3		Pat-00014	04.11.2003	23:02:49	Closed	Kāpostiņa	Monika		Operation ID:	9
3	9		Pat-00011	12.06.2029	15:05:21	Pending	Lipka	Eda		'	Cardiology
4	14		Pat-00010	03.11.1995	05:42:27	Closed	Vairoga	Dzintra		Operation name:	
5	13		Pat-00015	01.06.2013	15:16:34	Closed	Miltovs	Artjoms		Date:	12.06.2029
6	8		Pat-00014	29.04.2030	20:49:00	Pending	Kāpostiņa	Monika		Time:	15:05:21
7	14		Pat-00006	03.07.2006	12:52:20	Closed	Nilga	Žanna		Event status:	Pending
8	5		Pat-00003	23.09.2027	20:28:40	Pending	Pazikstan	Boris		:	. Chang
9	9		Pat-00010	19.07.2023	08:35:02	Pending	Vairoga	Dzintra		Patient info	
10	6		Pat-00016	27.03.2000	07:43:37	Closed	Klintova	Elīna		Patient ID:	Pat-00011 V
11	8		Pat-00004	22.04.1999	00:25:45	Closed	Mihaloič	Dmitrij		Personal code:	000000-00039
12	15		Pat-00005	11.10.2000	18:58:34	Closed	Čentenko	Monta			
13	12		Pat-00005	22.10.2020	04:59:18	Closed	Čentenko	Monta		First name:	Eda
14	2		Pat-00012	20.03.2011	11:36:45	Closed	Mihaloiča	Beatrise		Surname:	Lipka

6.3.3. att. Notikumu forma

Notikumu formā, augšējā rīkjoslā ir sadaļa "Info", kurā ir saīsnes uz formām, kas ir saistītas ar notikumiem (skat. 6.3.4. att). Šajās formās atrāda tos datus, kuri ir saistīti ar konkrēti atzīmēto notikumumu: pacienta zāles, pacienta diagnozes, notikuma ārstus un istabas, kurās risinājās notikums.

6.3.4. att. Notikumu informācijas sadaļa

Slimnīcu apmeklējuma forma

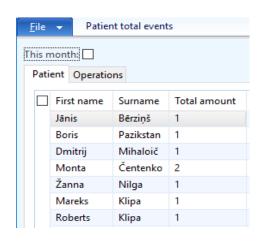
Šī forma atrodas otrajā apakšsadaļā "Reports". Nospiežot uz šīs pogas, atverās forma ar slimnīcu atskaites datiem (skat. 6.3.5. att.), Šajā formā ir atskaites par katras slimnīcas apmeklējumiem. Par katru atskaiti ir sekojošā informācija: Slimnīcas nosaukums, Slimnīcas apmeklējumu uzskaitījums.

6.3.5. att. Slimnīcu apmeklējuma atskaite

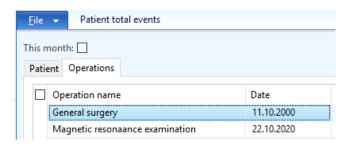
Kopējās operācijas forma

Šī forma atrodas otrajā apakšsadaļā "Reports". Nospiežot uz šīspogas, atverās forma ar pacientu notikumu datiem (skat. 6.3.6. att.), Šajā formā ir atskaites par visiem slēgtajiem notikumiem. Par katru atskaiti ir sekojošā informācija: Pacienta vārds, pacienta uzvārds, kopējais notikuma daudzums. Atzīmējot "This month" lauciņu, tiks atrādītas visas atskaites, kuras ir risinājušās pēdējā mēnesī.

6.3.6. att. Pacientu notikumu atskaite

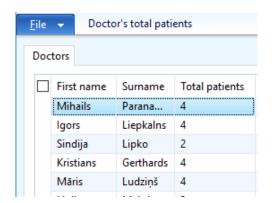
Šajā formā ir otra sadaļa "Operations" (skat. 6.3.7. att). Šajā sadaļā ir iespējams aplūkot detalizētāku informāciju par katra pacienta visiem notikumiem. Izvēloties konkrētu atskaiti un atverot šo sadaļu, atrādīs katra notikuma sekojošus datus: darbības nosaukums, datums.

6.3.7. att. Pacientu notikumu detalizēta informācija

Ārsta noslodzes forma

Šī forma atrodas otrajā apakšsadaļā "Reports". Nospiežot uz šīs pogas, atverās forma ar ārstu noslodzes atskaites datiem (skat. 6.3.8. att.), Šajā formā ir atskaites par katra ārsta notikumu daudzuma, kuros viņš ir ārstējis kādu pacientu. Par katru atskaiti ir sekojošā informācija: ārsta vārds, ārsta uzvārds, kopējais daudzums pacientu.

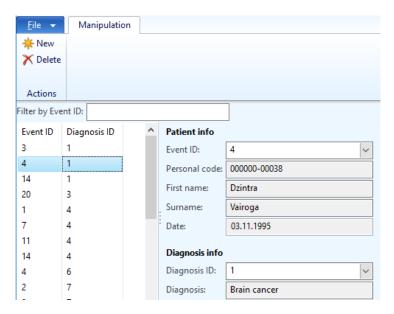

6.3.8. att. Ārsta noslodzes atskaite

Pacienta diagnožu forma

Šī forma atrodas trešajā apakšsadaļā "Inquiries". Nospiežot uz šīs pogas, atverās forma ar notikumu piešķirtajām diagnozēm (skat. 6.3.9. att.), Šajā formā ir piešķirtās diagnozes visiem notikumiem. Pacienta diagnožu formā ir meklēšana pēc Notikuma ID.

Par katru aizpildāmo ierakstu ir sekojošā informācija: notikuma ID, diagnozes ID. Šai formai ir arī lauki, kas detalizētāk atrāda informāciju par notikumiem un diagnozēm ar sekojošajiem laukiem: pacienta personas kods, pacienta vārds, pacienta uzvārds, vecums, diagnozes nosaukums.

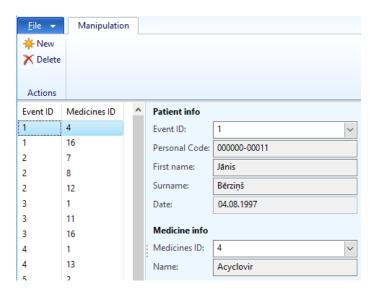

6.3.9. att. Pacienta diagnožu forma

Pacientu zāļu forma

Šī forma atrodas trešajā apakšsadaļā "Inquiries". Nospiežot uz šīs pogas, atverās forma ar notikumu piešķirtajām zālēm (skat. 6.3.9. att.), Notikumiem pielietotās zāles glabājas šajā formā, kā arī visas zāļu piešķiršanas norit šajā formā.

Par katru aizpildāmo ierakstu ir sekojošā informācija: notikuma ID, zāļu ID. Šai formai ir arī lauki, kas detalizētāk atrāda informāciju par notikumiem un zālēm ar sekojošajiem laukiem: pacienta personas kods, pacienta vārds, pacienta uzvārds, vecums, zāļu nosaukums.

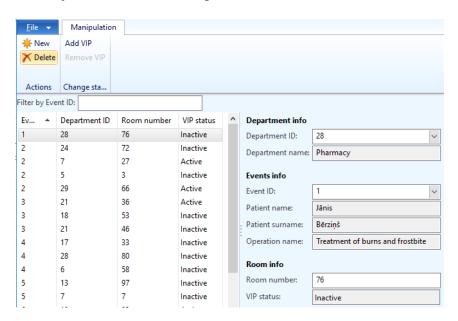

6.3.10. att. Pacientu zāļu forma

Istabu forma

Šī forma atrodas otrajā apakšsadaļā "Inquiries". Nospiežot uz šīs pogas, atverās forma ar slimnīcas istabu datiem (skat. 6.3.8. att.), Šajā formā ir visi dati par istabām, kurās risinājās notikumi.

Par katru aizpildāmo ierakstu ir sekojošā informācija: notikuma ID, nodaļas ID, Istabas numurs, VIP status. Šai formai ir arī lauki, kas detalizētāk atrāda informāciju par notikumiem, nodaļu un istabu ar sekojošajiem laukiem: nodaļas nosaukums, pacienta vārds, pacienta uzvārds, darbības nosaukums. Šajā formā ir meklēšana pēc notikuma ID.

6.3.11. att. Istabu forma

Istabu formā ir iespējams piešķirt un noņemt VIP statusus. Ja istabai nav piešķirts šis status, tad būs iespējota poga "Add VIP", un ja būs pretēji, tad būs iespējota poga "Remove VIP"(skat. 6.3.12. att.).

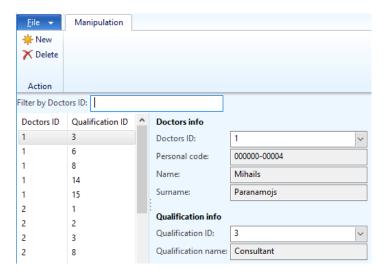

6.3.12. att. Statusa maiņa

Ārsta kvalifikāciju forma

Šī forma atrodas otrajā apakšsadaļā "Inquiries". Nospiežot uz šīs pogas, atvērsies forma ar visiem ārstu kvalifikācijas datiem (skat. 6.3.13. att.), Šajā formā ir piešķirtās kvalifikācijas katram ārstam.

Par katru aizpildāmo ierakstu ir sekojošā informācija: ārsta ID, kvalifikācijas ID. Šai formai ir arī lauki, kas detalizētāk atrāda informāciju par ārstiem un kvalifikāciju ar sekojošajiem laukiem:: personas kods, vārds, uzvārds, kvalifikācijas nosaukums. Šajā formā ir meklēšana pēc Ārsta ID.

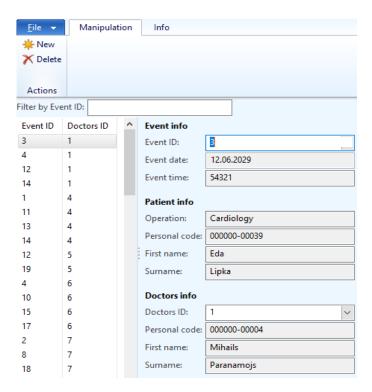

6.3.13. att. Ārstu kvalifikācija

Notikuma ārstu forma

Šī forma atrodas otrajā apakšsadaļā "Inquiries". Nospiežot uz šīs pogas, atvērsies forma ar visiem piešķirtajiem ārstiem pie konkrētiem notikumiem (skat. 6.3.14. att.), Šajā formā var piešķirt ārstus pie konkrētiem notikumiem, izvēloties notikumu un ārstus.

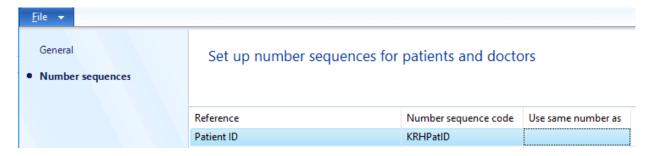
Par katru ierakstu ir sekojoša aizpildāmā informācija: notikuma ID, ārsta ID. Šai formai ir arī lauki, kas detalizētāk atrāda informāciju par notikumiem un ārstiem ar sekojošajiem laukiem: notikuma datums, notikuma laiks, darbības nosaukums, pacienta personas kods, pacienta vārds, pacienta uzvārds, ārsta personas kods, ārsta vārds, ārsta uzvārds.

6.3.14. att. Notikuma ārstu forma

Parametru forma

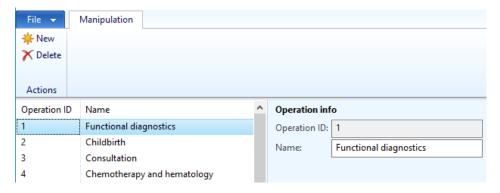
Šī forma atrodas ceturtajā apakšsadaļā "Settings". Nospiežot uz šīs pogas, atverās forma ar skaitļu secību (skat. 6.3.15. att.), Šajā sadaļā ir iespējams nomainīt laukiem skaitļu secību, uzejot uz konkrēto lauku(Reference), izvēloties skaitļu secības kodu šim laukam. Piešķirot šo skaitļu secību, konkrētajam laukam uz jauna ieraksta izveidošanos tiks piešķirta vērtība ar izvēlēto kodu un šis kods pieaugs ar vērtību, jo ir unikāls un nevar atkārtoties.

6.3.15. att. Parametru forma

Darbību forma

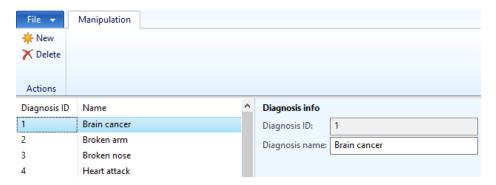
Šī forma atrodas ceturtajā apakšsadaļā "Settings". Nospiežot uz šīs pogas, atvērsies forma ar visām darbībām, kuras var izmantot slimnīcās, kā arī pievienot tās (skat. 6.3.16. att.), Šī forma ir viena no pamatformām, kuras ir jāaizpilda laicīgi, pirms lieto sistēmu, jo šie dati izmantosies notikumos. Par katru ierakstu ir sekojoša aizpildāmā informācija: darbības Id, darbības nosaukums.

6.3.16. att. Darbību forma

Diagnožu forma

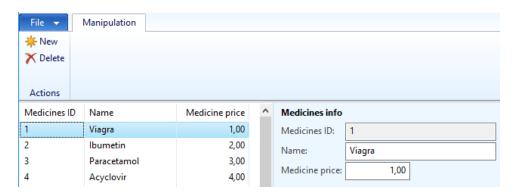
Šī forma atrodas ceturtajā apakšsadaļā "Settings". Nospiežot uz šīs pogas, atvērsies forma , kurā glabājas visas diagnozes, kuras var piešķirt pacientiem notikumu gaitā (skat. 6.3.17. att.), Šī forma ir viena no pamatformām, kuras ir jāaizpilda laicīgi, pirms lieto sistēmu, jo šie dati izmantosies notikumos. Par katru ierakstu ir sekojoša aizpildāmā informācija: diagnozes Id, diagnozes nosaukums.

6.3.17. att. Diagnožu forma

Zāļu forma

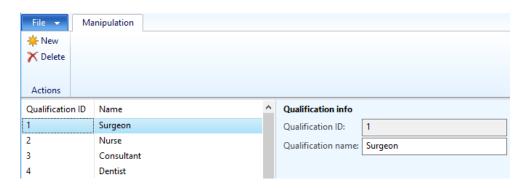
Šī forma atrodas ceturtajā apakšsadaļā "Settings". Nospiežot uz šīs pogas, atvērsies forma, kurā glabājas visas zāles, kuras var piešķirt pacientiem notikumu gaitā (skat. 6.3.18. att.), Šī forma ir viena no pamatformām, kuras ir jāaizpilda laicīgi, pirms lieto sistēmu, jo šie dati izmantosies notikumos. Par katru ierakstu ir sekojoša aizpildāmā informācija: zāļu Id, zāļu nosaukums.

6.3.18. att. **Zāļu forma**

Kvalifikāciju forma

Šī forma atrodas ceturtajā apakšsadaļā "Settings". Nospiežot uz šīs pogas, atvērsies forma ar visām kvalifikācijām, kuras var piešķirt ārstiem, kā arī pievienot tās (skat. 6.3.19. att.), Šī forma ir viena no pamatformām, kuras ir jāaizpilda laicīgi, pirms lieto sistēmu, jo šie dati izmantosies ārstu reģistrēšanai. Par katru ierakstu ir sekojoša aizpildāmā informācija: kvalifikācijas Id, kvalifikācijas nosaukums.

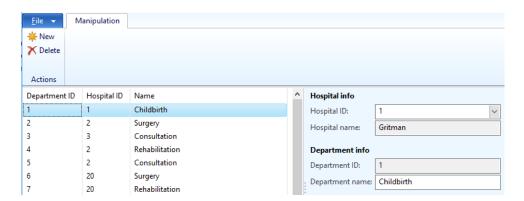

6.3.19. att. Kvalifikāciju forma

Nodaļu forma

Šī forma atrodas ceturtajā apakšsadaļā "Settings". Nospiežot uz šīs pogas, atvērsies forma ar visām nodaļām katrai slimnīcai, kā arī tās var pievienot (skat. 6.3.20. att.), Šī forma ir viena no pamatformām, kuras ir jāaizpilda laicīgi, pirms lieto sistēmu, jo šie dati izmantosies notikumos.

Par katru ierakstu ir sekojoša aizpildāmā informācija: slimnīcas ID, kvalifikācijas ID, kvalifikācijas nosaukums. Papildus lauks, kurš atrāda informāciju par izvēlēto slimnīcu: slimnīcas nosaukums.

6.3.20. att. Nodaļu forma

Slimnīcu forma

Šī forma atrodas ceturtajā apakšsadaļā "Settings". Nospiežot uz šīs pogas, atvērsies forma ar visiem datiem par slimnīcu, kā arī tās var pievienot šajā formā (skat. 6.3.21. att.), Šī forma ir viena no pamatformām, kuras ir jāaizpilda laicīgi, pirms lieto sistēmu, jo šie dati izmantosies nodaļu aizpildīšanā.

Par katru ierakstu ir sekojoša aizpildāmā informācija: ielas ID, slimnīcas ID, slimnīcas nosaukums, mājas numurs. Papildus lauks, kurš atrāda informāciju par izvēlēto ielu: ielas nosaukums.

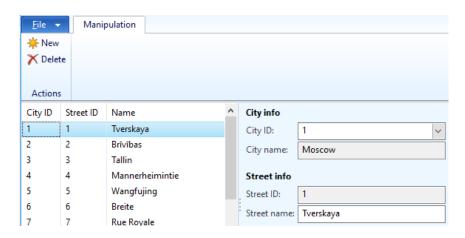
File Manipulation						
₩ New						
X Delete						
Actions						
Street ID	Hospital ID	Name	House Numbe ^	Street info	et info	
1	1	Gritman	21	Street ID:	1	
2	2	Stradina	52	Street name:	Tverskaya	
3	3	North Estonia Medical Centre	18			
4	4	Tilkka	164	Hospital info	oital info	
5	5	Peking Union Medical College Hospital	32	Hospital ID:	1	
6	6	Privatklinik Belair	6	: : Hospital name:	Gritman	
7	7	Pliega	13	·		
8	8	Alameda	1	House Number:	21	

6.3.21. att. Slimnīcu forma

Ielu forma

Šī forma atrodas ceturtajā apakšsadaļā "Settings". Nospiežot uz šīs pogas, atvērsies forma ar visiem datiem par ielām, kā arī tās var pievienot šajā formā (skat. 6.3.22. att.), Šī forma ir viena no pamatformām, kuras ir jāaizpilda laicīgi, pirms lieto sistēmu, jo šie dati izmantosies slimnīcu aizpildīšanā.

Par katru ierakstu ir sekojoša aizpildāmā informācija: pilsētas ID, ielas ID, ielas nosaukums. Papildus lauks, kurš atrāda informāciju par izvēlēto pilsētu: pilsētas nosaukums.

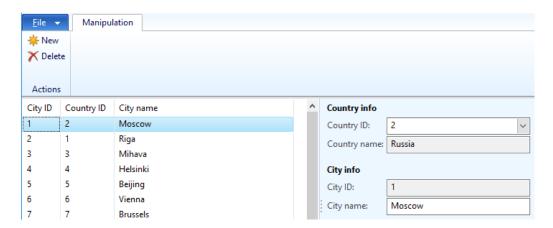

6.3.22. att. **Ielu forma**

Pilsētu forma

Šī forma atrodas ceturtajā apakšsadaļā "Settings". Nospiežot uz šīs pogas, atvērsies forma ar visiem datiem par pilsētām, kuras ir reģistrētas, kā arī tās var pievienot šajā formā (skat. 6.3.23. att.), Šī forma ir viena no pamatformām, kuras ir jāaizpilda laicīgi, pirms lieto sistēmu, jo šie dati izmantosies ielu aizpildīšanā.

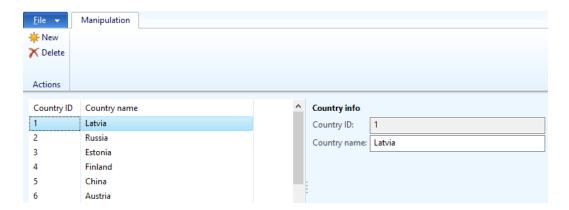
Par katru ierakstu ir sekojoša aizpildāmā informācija: valsts ID, pilsētas ID, pilsētas nosaukums. Papildus lauks, kurš atrāda informāciju par izvēlēto valsti: valsts nosaukums.

6.3.23. att. Pilsētu forma

Valsts forma

Šī forma atrodas ceturtajā apakšsadaļā "Settings". Nospiežot uz šīs pogas, atvērsies forma ar visiem datiem par valstīm, kuras ir reģistrētas, kā arī tās var pievienot šajā formā (skat. 6.3.23. att.), Šī forma ir viena no pamatformām, kuras ir jāaizpilda laicīgi, pirms lieto sistēmu, jo šie dati izmantosies pilsētu aizpildīšanā. Par katru ierakstu ir sekojoša aizpildāmā informācija: valsts ID, valsts nosaukums.

6.3.24. att. Valsts forma

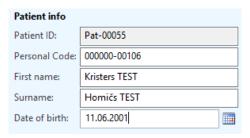
6.4. Testa piemērs

Testa piemēra nolūks ir parādīt notikuma izveidošanas un slēgšanas iespējas — pacienta reģistrāciju, notikumu pievienošanu, notikuma slēgšanu un pārvietošanu uz atskaiti. Pirmais solis uz vēlamā rezultāta sasniegšanu ir atvērt formu "Patient" (skat. 6.4.1. att.).

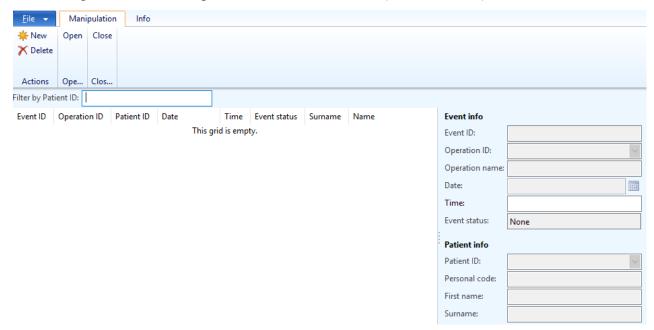
6.4.1. att. Pacientu forma

Nospiest pogu "New" un aizpildīt visus nepieciešamos laukus(skat. 6.4.2. att). Ja visas lauku prasības atbilst ievadītajai informācijai, tad ieraksts tiks saglabāts.

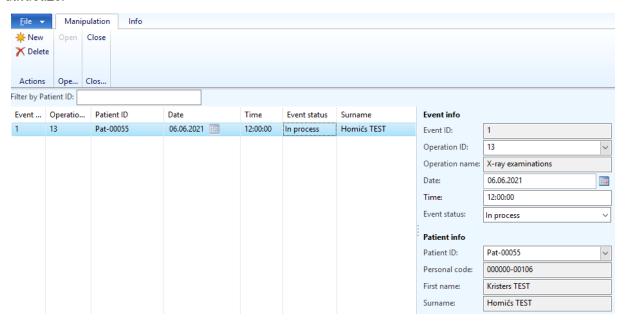
6.4.2. att. Pacientu formas aizpilde

Atgriezties sākuma lapā un atvērt formu "Events" (skat. 6.4.3. att.).

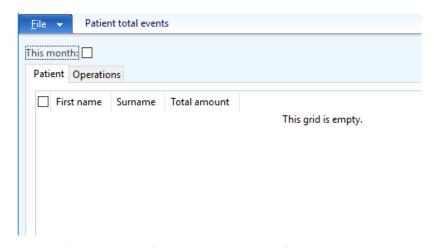
6.4.3. att. Notikumu forma

Izveidot jaunu notikumu nospiežot pogu "New" un aizpildīt visus nepieciešamos laukus (skat. 6.4.4. att.). Ja visas lauku prasības atbilst ievadītajiem laukiem, tad šis ieraksts tiks ievietots datubāzē.

6.4.4. att. Notikumu formas aizpilde

Atgriežoties uz sākuma lapu un atverot atskaites formu "Total operations" (skat. 6.4.5. att.), redzam, ka nav neviena ieraksta šajā atskaitē, jo neviens notikums nav noslēdzies, līdz ar to, atskaites forma ir tukša.

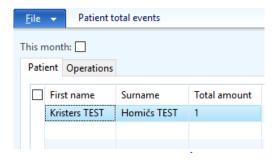
6.4.5. att. Kopējo darbību atskaites forma

Atgriežoties "Events" formā, izveidotajam notikumam nospiežam pogu "Close", kas piedāvās, vai tiešām vēlas mainīt statusu un ja nospiež jā, tad tas noslēgs šo notikumu un aizsūtīs datus uz atskaiti(skat. 6.4.6. att.).

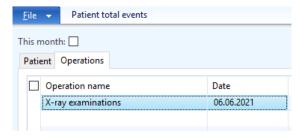
6.4.6. att. Notikuma slēgšana

Atgriežoties "Total operations" formā, redzam, ka ir pievienojies mūsu izveidotais notikums, jo mēs to sledzām notikumu formā un tas tika pārsūtīts uz šo atskaites formu(skat. 6.4.7. att.).

6.4.7. att. Notikuma atskaite

Nospiežot sadaļu "Operation", redzam, ka izveidotais ieraksts atrāda notikuma slēgšanas datumu un darbību, kāda bija šajā notikumā(skat. 6.4.8. att.).

6.4.8. att. Notikuma detalizētāka informācija

NOBEIGUMS

Kvalifikācijas darbā izvirzītais mērķis ir sasniegts. Ir izveidota sistēma, kas spēj realizēt iepriekš minētos punktus. Šī sistēma ir gatava darbam, bet tomēr ir lietas, ar kurām būtu jāpapildina šī sistēma, lai pilnvērtīgi to varētu izmantot slimnīcās.

Šis projekts tika galvenokārt realizēts ar domu pilnveidot prasmes Microsoft dynamics vidē, realizējot liela izmēra sistēmu šajā programmatūrā. Šajā projektā tika izmantotas 4 tehnoloģijas — X++, MorphX, Microsoft dynamics AX 2012 un Microsoft SQL server.

Šis projekts tika veidots pēc Microsoft standartiem, ievērojot dizaina, kā arī koda standartus. Visas tabulas un formas ir aprakstītas ar izstrādātāja dokumentāciju, lai viegli varētu saprast to nozīmi, dodot iespēju vieglāk saprast un uzlabot šo sistēmu.

Izstrādājot šo sistēmu, secināju, ka esmu ieguvis daudz vairāk zināšanu gan par X++ valodu, gan arī par pašu vidi. Ja man būtu jāveido šāda sistēma vēlreiz, tad pavisam noteikti viņa tiktu veidota savādāk, kā arī uz jaunākās versijas — Microsoft dynamics D365, kurā var izveidot draudzīgāku lietotāju saskarne.

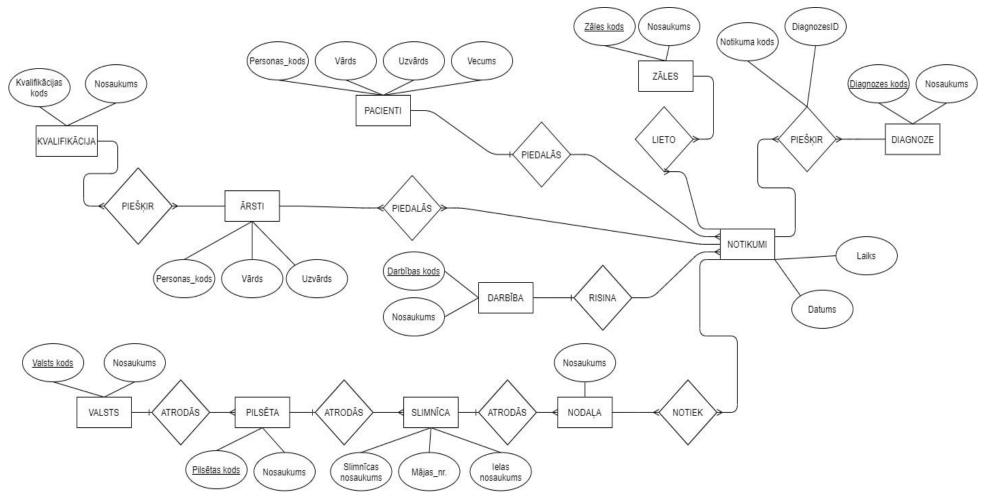
INFORMĀCIJAS AVOTI

- Kā izveidot tabulas Microsoft dynamics AX vidē. https://docs.microsoft.com/en-us/dynamicsax-2012/developer/how-to-create-tables (Resurss apskatīts 07.06.2021.).
- Dizaina izveide formās. https://www.tech.alirazazaidi.com/form-development-from-scratch-dynamics-ax-2012-r3-part-2/ (Resurss apskatīts07.06.2021.).
- Numuru secību izveidošana.- https://docs.microsoft.com/en-us/dynamicsax-2012/appuser-itpro/set-up-number-sequences (Resurss apskatīts 07.06.2021.).
- Iebūvēto metožu pārrakstīšana. https://docs.microsoft.com/en-us/dynamicsax-2012/developer/overriding-a-method. (Resurss apskatīts 07.06.2021.).
- Microsoft dynamics AX dokumentācija https://docs.microsoft.com/en-us/ (Resurss apskatīts 07.06.2021.).
- Diagrammu veidošanas rīks "app.diagrams". https://app.diagrams.net/ (Resurss 07.06.2021.)

PIELIKUMS

1. Pielikums. ER diagramma

ER diagramma (skat. 1. pielikuma 1. att.).

1. pielikuma 1. att. ER diagramma